

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)

SSN Bohdan Bieniek

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku M. Spółki z o.o. w [...] przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w [...] z udziałem zainteresowanych: [...] o podstawę wymiaru składek, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2016 r., zażalenia wnioskodawcy na wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 lutego 2016 r., sygn. akt III AUa .../14,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w [...] decyzjami z dnia 17 września 2013 r. stwierdził podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne za wskazane w tych decyzjach okresy dla A. W., S. G., A. K. i A. K., podlegającym ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek M. Polska Sp. z o.o. w [...], uznając, że wartości otrzymanych przez te osoby we wskazanych okresach świadczenia pieniężne z okazji świąt oraz świadczenia pieniężne na dzieci pracowników, wypłacone z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, powinny zostać uwzględnione w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Sąd Okręgowy – Sąd Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 2 października 2014 r. oddalił odwołania od wszystkich decyzji oraz zasądził od odwołującej się M. Polska Sp. z o.o. z siedzibą w [...] kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy uznał, że spór w rozpoznawanej sprawie sprowadzał się do kwestii nieuwzględnienia przez odwołującą się Spółkę w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne świadczeń wypłaconych zainteresowanemu z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Należało, zatem ustalić, czy wypłaty te stanowiły świadczenie socjalne, czy też były dodatkowym składnikiem wynagrodzenia, a w związku z tym podlegały obowiązkowi wliczenia do podstawy wymiaru składek. Sąd pierwszej instancji zważył, że dla rozstrzygnięcia tej kwestii właściwe są przepisy ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, a w szczególności art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 11 pkt 1 i art. 12 pkt 1 tej ustawy, zgodnie z którymi obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami.

Sąd pierwszej instancji przypomniał także treść art. 4 pkt 9 i art. 18 ust. 1 powołanej ustawy, art. 81 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz art. 12 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, zgodnie z którym przychodem ze stosunku pracy są wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężna świadczeń w naturze, bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródła finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone przez pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Sąd Okręgowy stwierdził ponadto, że o tym, jakie przychody nie stanowią podstawy wymiaru składek, decyduje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, którego § 2 ust. 1 pkt 19

stanowi, że podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Sąd pierwszej instancji zauważył też, że podstawowe zasady tworzenia zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i dysponowania jego środkami zostały określone w ustawie z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Zgodnie z art. 8 ust. 1 tej ustawy przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. W myśl art. 8 ust. 2 powołanej ustawy, zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z funduszu, z uwzględnieniem ust. 1, oraz zasady przeznaczania środków funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej określa pracodawca w regulaminie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w ramach rozpoznawania przedmiotowej sprawy należało więc mieć na uwadze charakter Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych obowiązującego u płatnika składek od lipca 2004 r. i traktować go jako pozaustawowe, lecz obowiązujące, źródło prawa pracy.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że z analizy art. 8 ust. 1 powołanej ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych bezspornie wynika, że przyznawanie ulgowych świadczeń i wysokość dopłat z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych musi być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z funduszu i nie ma w tym zakresie wyjątków. Stwierdził także, iż ani przepisy powołanej ustawy, ani powołanego rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. nie wskazują sposobu pozyskiwania od uprawnionych do korzystania z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych informacji o ich sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej. Niewątpliwie częściowe informacje o stanie rodzinnym będą wynikać z dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych pracownika czy w zgłoszeniach do ubezpieczenia społecznego. W pozostałym zakresie właściwym sposobem zdobycia informacji o sytuacji osób uprawnionych mogą być ich oświadczenia.

Sąd Okręgowy podał w związku z tym, iż w przedmiotowej sprawie organ rentowy zakwestionował zróżnicowanie przez płatnika składek wysokości

wypłacanych z funduszu świadczeń socjalnych, podnosząc, że dokonano go jedynie w oparciu o kryterium dochodu uzyskanego przez uprawnionego u płatnika w ubiegłym roku kalendarzowym. Zdaniem organu rentowego, taka praktyka nie może być uznana za prawidłowe uwzględnienie sytuacji materialnej osoby uprawnionej, gdyż dochód z tytułu zatrudnienia u danego pracodawcy nie stanowi o sytuacji majątkowej pracownika. Organ rentowy podkreślał też, że przy ocenie sytuacji materialnej pracownika płatnik nie badał wysokości dochodu przypadającego na członka rodziny. Ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych nie upoważnia zaś do tworzenia takich zasad podziału funduszu socjalnego, które pozostawałyby w sprzeczności z jej art. 8 ust. 1, a przepis ten wyraźnie powiązał zasady korzystania z ulgowych usług i świadczeń z sytuacją życiową, rodzinną i materialną osób uprawnionych.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że w okolicznościach niniejszej sprawy doszło do naruszenia stosowania kryterium socjalnego, co spowodowało, że kosztem osoby uprawnionej do wsparcia w największym zakresie świadczenia socjalne otrzymała osoba potrzebująca ich w mniejszym stopniu.

Nadto Sąd Okręgowy zaznaczył, że odwołująca się Spółka w odwołaniach od decyzji przyznała, że świadczenia z okazji świąt i świadczenia rzeczowe nie były wypłacane zupełnie zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych i dlatego też na posiedzeniu Komisji Socjalnej w dniu 23 kwietnia 2013 r. doprecyzowała kryteria uprawniające do otrzymania świadczeń przez pracowników, przez wprowadzenie nowych bardziej szczegółowych zasad przyznawania świadczeń. Działania podjęte przez odwołującą Spółkę zmierzały do zmiany warunków przyznawania świadczeń socjalnych, które zostały już przez Spółkę przyznane i wypłacone. Takie czynności, w ocenie Sądu Okręgowego, związane były z antydatowaniem wcześniej ustalonych warunków i powodują, że odwołująca się Spółka zaświadcza to, co w dacie umieszczonej w notatce nie miało miejsca.

Sąd pierwszej instancji zauważył również, że kryterium socjalne nie jest jedynym wymogiem poddanym ocenie w niniejszej sprawie, gdyż dodatkowo każde ze spornych świadczeń musiało być przyznane zgodnie z regulaminem ustalonym u pracodawcy, czego w realiach niniejszej sprawy nie można uznać za spełnione. W

odniesieniu do świadczeń pieniężnych i świadczeń rzeczowych w postaci paczek dla dzieci nie spełniono wymogu składania przez pracowników odpowiednich wniosków (§ 15 regulaminu). Świadczenia przyznawane bez rozpatrywania sytuacji socjalnej pracownika i bez składania wniosków przez pracowników były zatem przyznawane z naruszeniem trybu określonego w stanowiącym źródło prawa pracy regulaminie.

Sąd Okręgowy podkreślił też, że płatnik składek nie może wypłacać z funduszu świadczeń socjalnych nieprzewidzianych w regulaminie.

Sąd Okręgowy uznał ponadto, iż regulamin ZFŚS przyjęty w odwołującej się Spółce nie przewidywał przyznawania pracownikom wypłaty świadczeń pieniężnych z okazji świąt oraz świadczeń w postaci paczek dla dzieci. Za postanowienie stanowiące podstawę do wyodrębnienia takiego świadczenia nie można bowiem uznać § 3 powołanego regulaminu, w którym jest mowa, m.in. o pomocy rzeczowej w formie zakupu towarów i artykułów żywnościowych, bonów towarowych, czy dofinansowaniu imprez sportowych i wypoczynku, natomiast nie wymienia się w nim świadczeń pieniężnych z okazji świąt, czy paczek dla dzieci.

Wypłacanie spornych świadczeń nie było poprzedzone składaniem odpowiednich wniosków przez pracowników. Taka zaś sytuacja jaskrawo narusza wymogi ustalone przez samego odwołującego się pracodawcę, który ustalił regulamin o takiej treści i winien się do niego stosować. Skoro zaś § 15 ust. 1 i 2 Regulaminu wprost wskazują, że osoba ubiegająca się o świadczenie powinna złożyć stosowny wniosek, zaś komisja socjalna ma dokonywać wstępnej oceny tych wniosków, to nie budzi wątpliwości, że wypłata świadczeń bez tych wniosków nie była zgodna z regulaminem.

Podsumowując, Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że pracodawca nie może przyznawać świadczeń socjalnych nieprzewidzianych regulaminem ani ignorować ustalonego w regulaminie trybu przyznawania określonego świadczenia. Mając powyższe na uwadze, Sąd ten doszedł do przekonania, że sporne świadczenia stanowiły w istocie element wynagrodzenia i jako takie powinny być uwzględnione w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Świadczenia te stanowiły bowiem przychód w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, który stanowi

podstawę wymiaru składek w myśl art. 18 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 4 lutego 2015 r., wydanym na skutek apelacji wniesionej przez odwołującą się Spółkę od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 2 października 2014 r. uchylił ten wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

W opinii Sądu Apelacyjnego, wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Zaskarżone orzeczenie nie poddaje się zaś kontroli instancyjnej z powodu braku jakichkolwiek ustaleń faktycznych istotnych z uwagi na przedmiot sprawy, pozwalających na dokonanie subsumpcji, a z kolei dokonanie tych ustaleń przez Sąd drugiej instancji jest niemożliwe wobec nieprzeprowadzenia przez Sąd Okręgowy postępowania dowodowego w jakimkolwiek zakresie.

Sąd drugiej instancji zwrócił uwagę, że w aktach sprawy znajduje się protokół z kontroli organu rentowego u płatnika składek, którego ustalenia odwołująca się kwestionuje oraz Regulamin ZFŚS z 1 lipca 2004 r. Brak jest natomiast istotnych dowodów, niezbędnych dla dokonania ustaleń faktycznych, takich jak: Regulaminu ZFŚS (w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie), ustaleń dotyczących sposobu i zasad przydziału pracownikom (zainteresowanym) spornych świadczeń z ZFŚS. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku brak jest też ustaleń faktycznych co do rodzaju i wartości świadczeń przyznanych zainteresowanym w okresach objętych zaskarżonymi decyzjami. Również organ rentowy w zaskarżonych decyzjach nie wskazał rodzaju i wartości świadczeń przyznanych zainteresowanym i wliczonych do podstawy wymiaru składek w poszczególnych miesiącach wymienionych w tych decyzjach.

Za sprzeczne wewnętrznie i nielogiczne Sąd Apelacyjny uznał zatem stwierdzenia Sądu pierwszej instancji zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że „stan faktyczny poza okolicznościami dotyczącymi praktyki przyznawania świadczeń i wiedzy pracodawcy o poszczególnych okolicznościach nie był sporny. Strony różniły się raczej co do oceny skutków prawnych niespornych zdarzeń”. W ocenie Sądu drugiej instancji, nie można bowiem uznać, że stan

faktyczny sprawy nie jest sporny, skoro strony w różny sposób wskazywały okoliczności dotyczące praktyki przyznawania świadczeń z ZFŚS. Sąd Apelacyjny nie jest zaś w stanie dokonać własnych ustaleń faktycznych w tym zakresie, gdyż Sąd pierwszej instancji nie zebrał żadnych dowodów, które by na to pozwalały. Apelacja zawiera zarzuty dotyczące ustaleń faktycznych, do których Sąd drugiej instancji nie może się odnieść wobec braku dokonania przez Sąd Okręgowy niezbędnych ustaleń faktycznych i nieprzeprowadzenie przez ten Sąd koniecznych dowodów w tym celu, a dokonanie tych ustaleń przez Sąd drugiej instancji wymagałoby przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości. W aktach sprawy brak jest natomiast materiałów pozwalających na ustalenie faktycznie przyjętych i stosowanych przez komisję socjalną w latach 2006-2012 zasad rozdziału środków z ZFŚS i przydziału spornych świadczeń pieniężnych, bonów towarowych (podarunkowych), czy też paczek dla dzieci, których wartość została wliczona do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zainteresowanych w zaskarżonych decyzjach.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji w pierwszej kolejności powinien zatem ustalić rzeczywisty rodzaj i wartość świadczeń wliczonych do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zainteresowanych za okresy wymienione w zaskarżonych decyzjach. Następnie, na podstawie dowodów z dokumentów w postaci: Regulaminu ZFŚS (w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie), protokołów z posiedzeń komisji socjalnej, uchwał komisji socjalnej (notatek) z lat 2006-2012 ustalić sposób i zasady przydziału pracownikom (zainteresowanym) spornych świadczeń z ZFŚS, a następnie dokonać oceny zasadności odwołania w tej konkretnie sprawie na podstawie przepisów prawa materialnego: ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe i Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (art. 9 k.p.), zwracając uwagę na szczególny charakter i cele poszczególnych świadczeń finansowanych ze środków przeznaczonych na cele socjalne u płatnika w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, które faktycznie zostały przyznane zainteresowanym.

Organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w [...] wniósł do Sądu Najwyższego zażalenie od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 lutego 2016 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, tj.: art. 386 § 1 i 4 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w [...] do ponownego rozpoznania, podczas gdy w niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji rozpoznał sprawę co do istoty, a wskazane w wytycznych uzasadnienia wyroku dowody mogły zostać przeprowadzone przez Sąd Apelacyjny bez uchylania zaskarżonego orzeczenia.

Powołując się na tak sformułowany zarzut, żalący się wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...].

Żalący się podkreślił, że nie było konieczne dokonanie przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych co do wysokości wypłaconych świadczeń. Ponadto, ustalenie wysokości świadczeń nie ma wpływu na stwierdzenie, czy powinny one stanowić podstawę wymiaru składek. Konieczne jest jedynie dokonanie ustaleń faktycznych co do zasad ich wypłaty.

W ocenie żalącego się, znajdujący się w aktach materiał dowodowy jest wystarczający do dokonania ustaleń w zakresie stosowanych przez płatnika zasad dystrybucji świadczeń z ZFŚS. Zwłaszcza, że sam tryb ich rozdziału nie jest między stronami sporny. Spór dotyczy li tylko kwestii, czy tryb ten uwzględniał dyspozycję art. 8 ust. 2 ustawy o ZFŚS. Płatnik, zarówno w odwołaniu, jak i w apelacji, przyznaje, że dopiero po przeprowadzonej kontroli (ale przed wydaniem decyzji) zmienił (wprowadził korekty, doprecyzował) zasady przyznawania świadczeń. Wcześniej art. 8 ust. 2 ustawy o ZFŚS nie był przez Spółkę stosowany. Jeżeli natomiast Sąd Apelacyjny uznał, że do dokonania ustaleń faktycznych odnośnie do obowiązujących u płatnika zasad konieczne jest przeprowadzenie dowodów z protokołów z posiedzeń komisji socjalnej z lat 2006-2012, uchwał komisji socjalnej, Regulaminu ZFŚS - mógł tego dokonać we własnym zakresie, bez konieczności uchylania decyzji, co byłoby zgodne z art. 382 k.p.c. i zasadą ekonomii procesowej. To samo dotyczy ustaleń odnośnie do rodzaju oraz wartości świadczeń. Zaznaczyć przy tym należy, że Sąd Okręgowy w uzasadnieniu szczegółowo

powołuje się na postanowienia obowiązującego u płatnika Regulaminu ZFŚS, był zatem ten dowód znany Sądowi pierwszej instancji. Powyższe oznacza, że nawet uznanie, że Sąd Okręgowy nie przeprowadził dowodu z niektórych tylko dokumentów, nie uzasadniało uchylenia wyroku z dnia 2 października 2014 r., ponieważ częściowo postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone (protokół kontroli, regulamin ZFŚS), zaś pozostałe wskazane przez Sąd Apelacyjny dokumenty nie stanowią znacznej części materiału dowodowego, co sprawia, że nie jest konieczne przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości. W konsekwencji uchylenie wyroku jest niezasadne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oceniane w niniejszym postępowaniu zażalenie jest nieuzasadnione.

Wstępnie Sąd Najwyższy zauważa, że zażalenie to zostało wniesione na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c., który przewiduje możliwość wniesienia zażalenia do Sądu Najwyższego także w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Sąd Najwyższy podkreśla w związku z tym, że w jego orzecznictwie utrwalił się pogląd, iż przy rozpoznaniu zażalenia, o którym mowa w art. 394¹ § 1¹ k.p.c., Sąd Najwyższy bada wyłącznie prawidłowość zastosowania art. 386 § 2 lub 4 k.p.c. i nie rozpoznaje żadnych innych zarzutów (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 października 2012 r., I CZ 143/12, LEX nr 1265545; z dnia 25 października 2012 r., I CZ 144/12, LEX nr 1265546; z dnia 21 maja 2015 r., IV CZ 10/15, LEX nr 1730602; z dnia 20 maja 2015 r., I CZ 44/15, LEX nr 1747843; z dnia 29 kwietnia 2015 r., IV CZ 3/15, LEX nr 1678970). W szczególności ocena Sądu Najwyższego nie dotyczy prawidłowości zastosowania przepisów prawa materialnego. Dlatego też kontroli wynikającej z art. 394¹ § 1¹ k.p.c. podlega wyłącznie to, czy w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie rozpoznano istoty sprawy albo czy wydanie wyroku kończącego spór wymagałoby przeprowadzenia przez sąd odwoławczy postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.), względnie czy nie doszło w tym postępowaniu do nieważności postępowania (art. 386 § 2 k.p.c.).

Analiza pisemnych motywów zaskarżonego wyroku wyraźnie wskazuje, że Sąd Apelacyjny za (wyłącznie) przyczynę uchylenia ocenianego w postępowaniu apelacyjnym wyroku Sądu pierwszej instancji uznaje wymóg przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Jako podstawę prawną swojego rozstrzygnięcia Sąd drugiej instancji powołuje zaś art. 386 § 4 k.p.c., który, co już wyżej podniesiono, pozwala uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania właśnie w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Sąd drugiej instancji wiąże ową konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości z zastosowaniem normy prawa materialnego do nieustalonego (bądź niedostatecznie ustalonego) stanu faktycznego, a więc z sytuacją, w której brak stanowczych ustaleń faktycznych uniemożliwia prawidłową subsumcję.

W ocenie Sądu Najwyższego, przyjęty przez Sąd Apelacyjny brak ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji w opisanym zakresie, bez wątpienia może stanowić element decydujący o uchyleniu zaskarżonego apelacją wyroku przy uwzględnieniu przesłanki, której spełnienie umożliwia wydanie orzeczenia kasatoryjnego. Co do przewidzianej w art. 386 § 4 *in fine* k.p.c. drugiej przesłanki uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji (wymóg przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości), to wiąże się ona bowiem z nieprzeprowadzeniem przez sąd pierwszej instancji jakiegokolwiek postępowania dowodowego albo z ustaleniem, że dotychczas zebrany w sprawie materiał dowodowy jest zupełnie nieprzydatny do wydania wyroku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2016 r., I UZ 42/15, LEX nr 2056857). Nie spełnia natomiast tego wymagania potrzeba nawet znacznego uzupełnienia postępowania dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2015 r., I UZ 13/15, LEX nr 1940562).

Zdaniem Sądu Najwyższego, argumentacja Sądu Apelacyjnego w pełni uzasadnia tak rozumianą potrzebę (wymóg) przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości jako przesłankę uchylenia zaskarżonego apelacją wyroku tego Sądu. Faktycznie bowiem Sąd Okręgowy w swoich ustaleniach odwołał się

jedynie do zbiorczych wyników kontroli przeprowadzonej przez organ rentowy w odwołującej się Spółce oraz powołał regulacje obowiązującego u niej regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych z dnia 1 lipca 2004 r. Przedstawił ponadto ogólne ustalenia poczynione przez komisję socjalną odwołującej się co do zasad przyznawania świadczeń pieniężnych w latach 2010-2012 wszystkim pracownikom Spółki, a także stwierdził, że zainteresowani nie składali wniosków o świadczenia socjalne oraz żadnych oświadczeń o sytuacji rodzinnej, życiowej i materialnej. Zupełnie pominął natomiast w swych ustaleniach wytknięte mu przez Sąd drugiej instancji okoliczności dotyczące określenia rodzaju świadczeń wypłaconych poszczególnym zainteresowanym, których dotyczyły przecież indywidualne decyzje organu rentowego, jak również okoliczności odnoszące się do charakteru prawnego oraz wartości tych świadczeń. Nie poczynił też żadnych ustaleń co do warunków, w jakich świadczenia te były przyznawane poszczególnym zainteresowanym w kolejnych latach wymienionych w decyzjach organu rentowego. Co więcej, nie zebrał nawet w tym zakresie odpowiedniego materiału dowodowego, to jest w szczególności dowodów z protokołów z posiedzeń komisji socjalnej z lat 2006-2012 i uchwał komisji socjalnej, które odnosiłyby się do zainteresowanych, a także wykazów przyznanych im świadczeń. Można zatem podzielić stanowisko Sądu Apelacyjnego, że dotychczasowe ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji są mało przydatne do rozstrzygnięcia sprawy i uniemożliwiają ich subsumcję do obowiązujących przepisów prawa materialnego, ponieważ uwzględniają jedynie ogólne zasady przyznawania świadczeń pieniężnych pracownikom Spółki, abstrahując od okoliczności, w których świadczenia te zostały przyznane pracownikom wymienionym w decyzjach organu rentowego.

Uzasadnia to ocenę, że wydanie wyroku w niniejszej sprawie wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, co oznacza, że w sprawie tej, wbrew odmiennemu stanowisku żalącego się, zachodzi jedna z przesłanek dopuszczalności uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji przez sąd odwoławczy wymienionych w art. 386 § 4 k.p.c.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na treści art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

kc